

ÎNCHEIERE

19 iulie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul: Svetlana Filincova

Judecători: Maria Ghervas, Iurie Bejenaru

examinând chestiunea admisibilității recursului declarat de avocatul Armanu-Ghemu Ludmila în interesele recurentului Ciurac Vasile,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Maria Ciurac împotriva lui Vasile Ciurac privind determinarea cotei-părți din bunul imobil proprietate comună, declararea nulității înscrisului din Registrul bunurilor imobile, recunoașterea dreptului de proprietate,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 31 ianuarie 2017, prin care a fost respins apelul declarat de avocatul Armanu-Ghemu Ludmila în interesele lui Ciurac Vasile, fiind menținută hotărârea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 27 mai 2016,

c o n s t a t ă :

La data de 17 octombrie 2011, procuratura sect. Botanica, mun. Chișinău a depus cerere de chemare în judecată în interesele lui Ciurac Maria împotriva lui Ciurac Vasile, intervenient accesoriu Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate personală asupra imobilului.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, Ciurac Maria a solicitat Procuraturii sect. Botanica, mun. Chișinău intervenirea în interesul său, invocând că, fiind membru al CCL-127 de la momentul fondării a achitat personal și deține cotizațiile de participare inclusiv pînă în luna mai anul 1990, în sumă totală de 7593 lei.

Actualmente este în imposibilitatea realizării dreptului său de proprietate, deoarece OCT Chișinău, în temeiul certificatului nr. 836 eliberat la 15.11.1991 de către administrația CCL-127, a înregistrat proprietatea asupra imobilului menționat după Ciurac Maria și soțul ei Ciurac Vasile, cu care la momentul operării înscrisurilor în registrul Bunurilor imobile se aflau în relații de căsătorie.

Procurorul a stabilit că, la 19.02.1981 lui Cerî (Ciurac) Maria i-a fost repartizat bonul de repartiție seria A nr. 028435 în casa CCL nr. 127, dislocată pe adresa str. Independenței, 18, mun. Chișinău, cu dreptul de instalare și domiciliere cu dreptul de chirieș principal în apartamentul nr. 13, constituit din o odaie cu suprafața de 16,24 m².

La data de 06.03.1987, Ceri Maria a încheiat căsătoria cu Ciurac Vasile și s-au instalat cu traiul ambii în apartamentul soției și au perfectat și înregistrarea. Aceștia

au domiciliat împreună pînă în anul 2003, după ce soțul a plecat în direcție necunoscută. În legătură cu acest fapt, Ciurac Maria a depus o cerere de divorț și în temeiul hotărârii instanței de judecată, la 14.01.2004 a primit în OSC Botanica, mun.Chișinău certificatul de divorț seria D-IV nr.0072140, divorțul fiind trecut în registrul actelor de stare civilă sub nr.17 la 14.01.2004.

Aceasta mai susține că, a pierdut orice legătură cu fostul soț, Vasile Ciurac deoarece nu au mai comunicat din 2003, ultimul nu a telefonat nici odată, nu a susținut familia, locul aflării fostului soț nu-l cunoaște.

De la reprezentanții organelor de drept știe doar că, fostul soț se află sub urmărire penală, fiind anunțat în căutare. Potrivit certificatului eliberat de către președintele CCL nr.127, P. Stoinova la solicitarea procurorului, Maria Ciurac este membru al CCL-127 din anul 1979 cotizațiile de membru al CCL nr.127 au fost achitate deplin în anul 1990, luna mai, astfel devine proprietara imobilului nr.13 din casa dislocată pe str.Independenței, mun. Chișinău.

Consideră că, faptul achitării cotizațiilor de membru al CCL - 127 de către Ciurac Maria se confirmă prin copiile bonurilor de plată, eliberate pe numele ei de către filiala 6705/014 a Băncii de Stat a URSS pentru diferite perioade de timp ce includ anii 1979-1991.

A mai menționat că, dînsa toată viața sa a muncit, fiind angajată oficial în câmpul muncii, respectiv a dispus de surse bănești pentru achitarea prestațiilor în bani, inclusiv cotizațiilor de membru al CCL-127, în sensul obținerii dreptului de proprietate asupra imobilului nr.13 din casa situată pe str.Independenței 18, mun. Chișinău.

Prin urmare, Vasile Ciurac, în circumstanțele constatate, poate pretinde doar la cota-parte din cotizația de participare, achitată de către Maria Ciurac în perioada căsniciei lor, adică 1987 - 1990. Totodată a mai menționat că, potrivit ordonanței din 19.08.2009, emisă în cadrul urmăririi penale pe cauza penală nr.2004420750 după semnele calificative ale infracțiunii prevăzute de art.151 alin.(2), lit.h) CP RM urmărirea penală a fost suspendată pînă la însănătoșirea învinuitului Ciurac Vasile.

Ciurac Vasile a fost pus sub învinuire în baza art.27, 145 alin.(2), lit.c) CP RM, din oficiu la 01.07.2004, în ordonanță menționându-se că, el prin încheierea Judecătoriei or.Orlovsc, Federația Rusă din 02.04.2008 a fost eliberat de răspundere penală pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.167 alin.(2). 111 alin.(4) CP al Federației Ruse și în privința lui au fost aplicate măsuri de constrângere cu caracter medical, cu internare în instituție psihiatrică.

La solicitarea privind extrădarea lui Ciurac Vasile, Republicii Moldova, prin intermediul Procuraturii Generale a RM, a fost refuzată de către autoritățile ruse, pînă la însănătoșirea lui.

La moment reclamanta Ciurac Maria se află în imposibilitatea realizării dreptului său de proprietate, deoarece potrivit datelor OCT mun. Chișinău în calitate de coproprietar, în temeiul certificatului contestat (nr.836 din 15.11.1991) prin prezenta cerere de chemare în judecată, a fost ilegal înregistrat dreptul de coproprietar al lui Vasile Ciurac.

S-a solicitat inițial declararea nulității certificatului de proprietate, eliberat lui Ciurac Maria în baza certificatului nr.836 din 15.11.1991 de către Președintele CCL nr.127, declararea nulității înscrisului privind dreptul de proprietate al lui Ciurac

Vasile introdus în Registrul bunurilor imobile al OCT Chișinău și recunoașterea dreptului de proprietate personală lui Ciurac Maria asupra bunului imobil-apartamentul nr.13 din str. Independenței, 18, mun. Chișinău.

La 27 iulie 2015 procurorul a renunțat de la acțiune, renunțul fiind admis prin încheierea instanței de judecată din 27 iulie 2015, (f.d.145).

În procesul examinării cauzei reclamanta Ciurac Maria a depus cerere privind modificarea pretențiilor, prin care a solicitat, constatarea cotelor-părți în proprietate-apartamentul nr.13, din str. Independenței, 18, mun. Chișinău, declararea nulității înscrisului introdus în Registrul bunurilor imobile al OCT privind dreptul de coproprietate a lui Ciurac Vasile asupra imobilului sus-indicat, radierea înregistrării lui Ciurac Vasile din apartamentul nr.13, din str. Independenței, 18, mun. Chișinău, radierea înregistrării lui Ciurac Vasile în apartamentul nr. 13, din str. Independenței, 18, mun. Chișinău și recunoașterea după reclamanta, Ciurac Maria, a dreptului de proprietate asupra 5/6 cote-părți (ce constituie 83 %) din imobilul indicat, iar după Ciurac Vasile -1/6 cote părți (17 %) din apartament; recunoașterea apartamentului nr. 13, din str. Independenței, 18, mun. Chișinău ca bun indivizibil în natură (incomod de partajat); încetarea prin împărțire proprietatea comună pe cote părți a reclamantei Ciurac Maria și a pîrîtului Ciurac Vasile asupra apartamentului nr. 13, din str. Independenței, 18, mun. Chișinău, prin atribuirea acestuia în proprietatea exclusivă a reclamantei Ciurac Maria în schimbul unei sulțe, achitate pîrîtului Ciurac Vasile pentru 1/6 cote părți, pe care acesta o deține din apartament, calculată la prețul de piață în mărime de 79861,92 lei.

Prin hotărîrea Judecătoriei Botanica, mun.Chișinău din 27 mai 2016, s-a admis acțiunea parțial.

S-a recunoscut dreptul de proprietate în cote-părți asupra apartamentului nr.13 situat pe str.Independenței 18, mun.Chișinău, cu suprafața de 36, 5 m.p., după Ciurac Maria - 5/6 cotă-parte ideală; Ciurac Vasile - 1/6 cotă-parte ideală.

S-a încetat prin împărțirea proprietatea comună a lui Ciurac Maria și Ciurac Vasile asupra apartamentului nr.13, situat pe str.Independenței 18, mun.Chișinău format dintr-o singură odaie, cu suprafața de 36, 5 m.p., cu atribuirea întregului apartament în proprietatea exclusivă lui Ciurac Maria în schimbul sulței bănești pentru Ciurac Vasile pentru 1/6 cotă-parte calculată la prețul de piață a apartamentului nominalizat în mărime de 79861 lei 92 bani.

S-a recunoscut după Ciurac Maria dreptul de proprietate exclusivă asupra apartamentului nr.13, situat pe str.Independenței 18, mun.Chișinău.

În rest cerințele s-au respins ca neîntemeiate.

S-a scutit Ciurac Maria de plata taxei de stat în beneficiul statului în legătură cu situația material precară.

S-a scutit și Ciurac Vasile de plata taxei de stat în beneficiul statului în legături cu starea sănătății.

Hotărîrea în cauză servește drept temei pentru înregistrarea dreptului de proprietate exclusivă după Ciurac Maria asupra întregului apartament nr.13, str. Independenței, 18, mun. Chișinău, de către ÎS „Cadastru” OCT Chișinău.

La data de 27 iunie 2016, avocatul Armanu-Ghemu Ludmila în interesele lui Ciurac Vasile a depus cerere de apel, prin care a solicitat admiterea cererii de apel,

casarea hotărîrii Judecătoriai Botanica din 27 mai 2016 și pronunțarea unei noi hotărîri de respingere a acțiunii ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 31 ianuarie 2017 a fost respins apelul declarat de avocatul Armanu-Ghemu Ludmila în interesele lui Ciurac Vasile, fiind menținută hotărârea Judecătoriai Botanica, mun. Chișinău din 27 mai 2016.

La adoptarea soluției instanța de apel a invocat prevederile art.344, art.345, art.346, art.347, art.350, art.351, art.366 Cod civil.

Instanța de apel a ajuns la concluzia că hotărârea instanței de fond în partea admiterii cerinței privind recunoașterii dreptul de proprietate în cote-părți asupra apartamentului nr.13, situat pe str. Independenței 18, mun. Chișinău, cu suprafața de 36, 5 m.p., după Ciurac Maria - 5/6 cotă-parte ideală, după Ciurac Vasile - 1/6 cotă-parte ideală este legală și întemeiată.

Potrivit Hotărîrii explicative a Plenului CSJ, nr.2 din 27.03.2006, pct.23 „Împărțirea în natură a imobilului locativ proprietate comună pe cote-părți se va realiza, în mod prioritar, prin acordul copărtașilor (art.357 CC). Prin prisma practicii Curții Supreme de Justiție, compensația bănească sau sulta, nu se dispune dacă coproprietarul nu acceptă această sultă, ca excepție doar situația în care se demonstrează că nu e posibil traiul în comun.

Reieșind din faptul că, bunul imobil aflat în litigiu este indivizibil, instanța de apel a apreciat ca întemeiată concluzia instanței de fond de a înceta prin împărțire proprietatea comună a Mariei Ciurac și Ciurac Vasile asupra apartamentului nr.13, situat pe str. Independenței 18, mun. Chișinău, format dintr-o singură odaie, cu suprafața de 36,5 m.p., cu atribuirea întregului apartament în proprietatea exclusivă a Mariei Ciurac în schimbul sultei bănești pentru Ciurac Vasile pentru 1/6 cotă-parte calculată la prețul de piață a apartamentului nominalizat în mărime de 79861 lei 92 bani.

În vederea aprecierii prețului de piață a imobilului nr.13, situat pe str. Independenței 18, mun. Chișinău, s-a luat ca bază Raportul de evaluare nr.13/06-2015 întocmit de către SRL „Remacosim”, la adresarea reclamantei, Ciurac Maria, anexat la materialele cauzei.

Instanța de apel a considerat ca fiind fondată hotărârea primei instanțe privind recunoașterea după Ciurac Maria a dreptului de proprietate exclusivă asupra apartamentului nr.13, situat pe str. Independenței, 18, mun. Chișinău, cu încasarea din contul ei în contul pîrîtului a sultei în valoare de 79861, 92 lei.

Referitor la pretențiile Mariei Ciurac de declarare a nulității înscrisului introdus în Registrul bunurilor imobile al OCT privind dreptul de coproprietar a lui Ciurac Vasile asupra imobilului sus-indicat, radierea înregistrării lui Ciurac Vasile din apartamentul nr.13, str. Independenței, 18, mun. Chișinău, instanța de apel a menționat că aceste pretenții just au fost respinse de prima instanță ca neîntemeiate din următoarele considerente.

Conform art.496 Cod civil, (1) în registrul bunurilor imobile sînt descrise imobilele și sînt indicate drepturile reale care au ca obiect aceste bunuri. Drepturile de creanță, faptele sau raporturile juridice aferente imobilei - consemnate în registru pot fi înscrise în cazurile prevăzute de lege. Modul de elaborare și de întocmire a registrului bunurilor imobile este stabilit de lege.

Conform art.497 Cod civil, (1) înscrierile făcute în registrul bunurilor

imobile se prezumă autentice și complete pînă la proba contrară.

Conform art.505 Cod civil, (1) Orice persoană interesată poate cere rectificarea unei intabulări sau înscrieri provizorii dacă: a) înscrierea sau actul în al cărui temei s-a dispus înscrierea nu a fost valabil, b) dreptul înscris a fost calificat greșit, c) nu mai sînt întrunite condițiile de existență a dreptului înscris sau au încetat efectele actului juridic în al cărui temei s-a făcut înscrierea, d) există și alte temeuri prevăzute de lege. (2) În lipsa consimțămîntului titularului, rectificarea se va încuviința numai în temeiul unei hotărîri judecătorești irevocabile.

Prin urmare, în temeiul hotărîrii instanței de judecată reclamanta este în drept să solicite ÎS „Cadastru” OCT Chișinău introducerea modificărilor respective în Registrul de Stat al Bunurilor Imobile.

Așa dar, avînd în vedere că prima instanță a constatat și a elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, a aplicat corect normele de drept material și normele de drept procedural și ca rezultat a emis o hotărâre legală și întemeiată, luînd în considerație că argumentele formulate în cererea de apel s-au dovedit a fi nefondate, instanța de apel a considerat că apelul urmează a fi respins, cu menținerea hotărîrii primei instanțe.

La 13 aprilie 2017 avocatul Armanu-Ghemu Ludmila în interesele recurentului Ciurac Vasile a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd casarea deciziei instanței de apel și a hotărîrii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărîri de respingere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului se invocă că instanțele ierarhic inferioare nu au constatat și elucidat toate circumstanțele pentru examinarea obiectivă a cauzei, fiind aplicate eronat normele de drept material.

Indică avocatul Armanu-Ghemu Ludmila în interesele recurentului Ciurac Vasile că, acțiunea civilă depusă de Ciurac Maria este depusă cu omiterea termenului de prescripție extinctivă.

Mai mult ca atît, prin decizia recurată se încalcă nu doar dreptul de proprietate al recurentului dar și dreptul la un spațiu locativ.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

În conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau deciziei integrale.

Prin scrisoarea de însoțire Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa părților copia deciziei din 31 ianuarie 2017 la 17 martie 2017 (f.d.241, vol.I), însă la materialele dosarului lipsește dovada recepționării acesteia de către părți. Prin urmare, recursul declarat la 13 aprilie 2017 se consideră depus în termen.

Examinînd temeiurile recursului declarat de avocatul Armanu-Ghemu Ludmila în interesele recurentului Ciurac Vasile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de avocatul Armanu-Ghemu Ludmila în interesele recurentului Ciurac Vasile, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurenteii cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu

se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de avocatul Armanu-Ghemu Ludmila în interesele recurentului Ciurac Vasile.

În conformitate cu art. art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de avocatul Armanu-Ghemu Ludmila în interesele recurentului Ciurac Vasile se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecători

Maria Ghervas

Iurie Bejenaru